

Inngåtte gjeldsordninger 2017

CHRISTIAN POPPE

SIFO/OSLOMET

Hovedspørsmål

- ✓ Er det de samme gruppene som får gjeldsordning i embeter utenfor Oslo?
- ✓ Hva kjennetegner skyldnernes gjeldssituasjon og gjeldsordningsavtaler i områder utenfor Oslo?
- ✓ Er tendensene vi tidligere har sett for Oslo et storbyfenomen, eller gjelder de også for områder utenfor Oslo?

Observerte forskjeller kan skyldes:

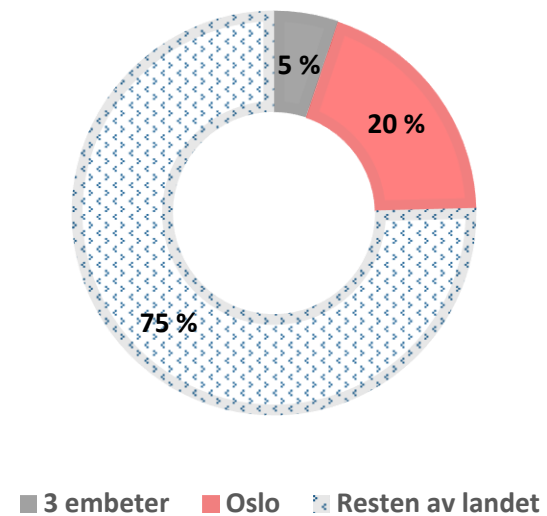
- ... at loven håndteres ulikt i ulike deler av landet (forskjellsbehandlings-effekt)
- ... egenskaper ved befolkningen/lokalsamfunn i ulike deler av landet (område-effekt)
- ... ulikheter mellom måletidspunkt (tidseffekt)

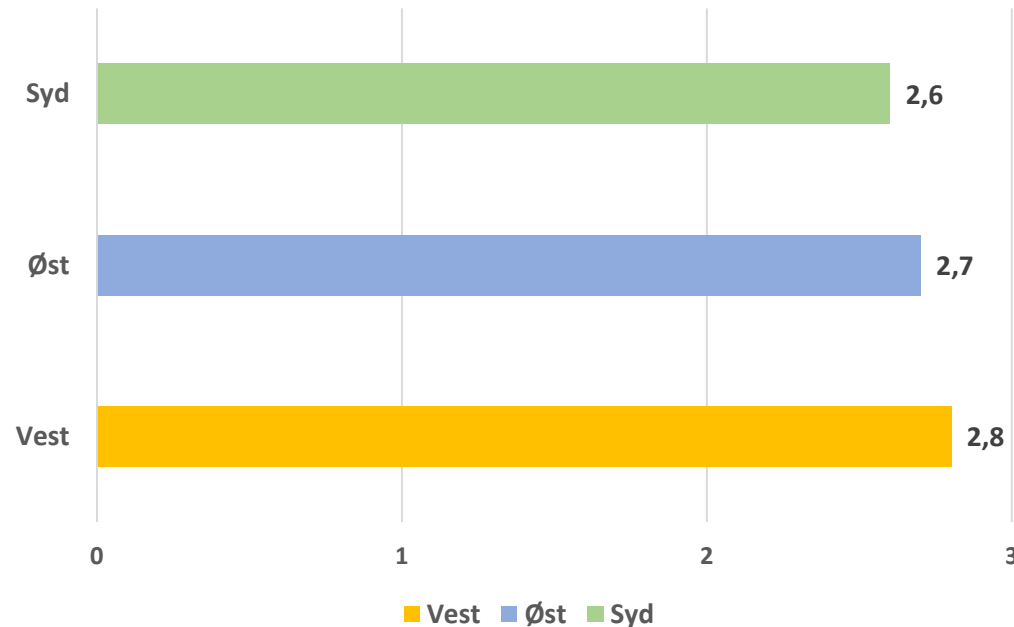
Tre embeter utenfor Oslo (2017)

Geografisk område	Antall saker
Vest	31
Syd	24
Øst	51
Total 2017	106

Antall ordninger pr. 10.000 innbyggere (1)

Hovedfunn 1: Områdeeffekter

- Reflekteres generelt av diff. på 0.1 og 0.2 saker pr 10.000 innb.
- Som regel underliggende forskjeller som skyldes flere forhold:
  - Befolkningens sammensetning
  - Egenskaper ved lokalsamfunnene
  - Gjeldsordningenes tilgjengelighet
  - Kultur/holdninger
  - Tilfeldigheter

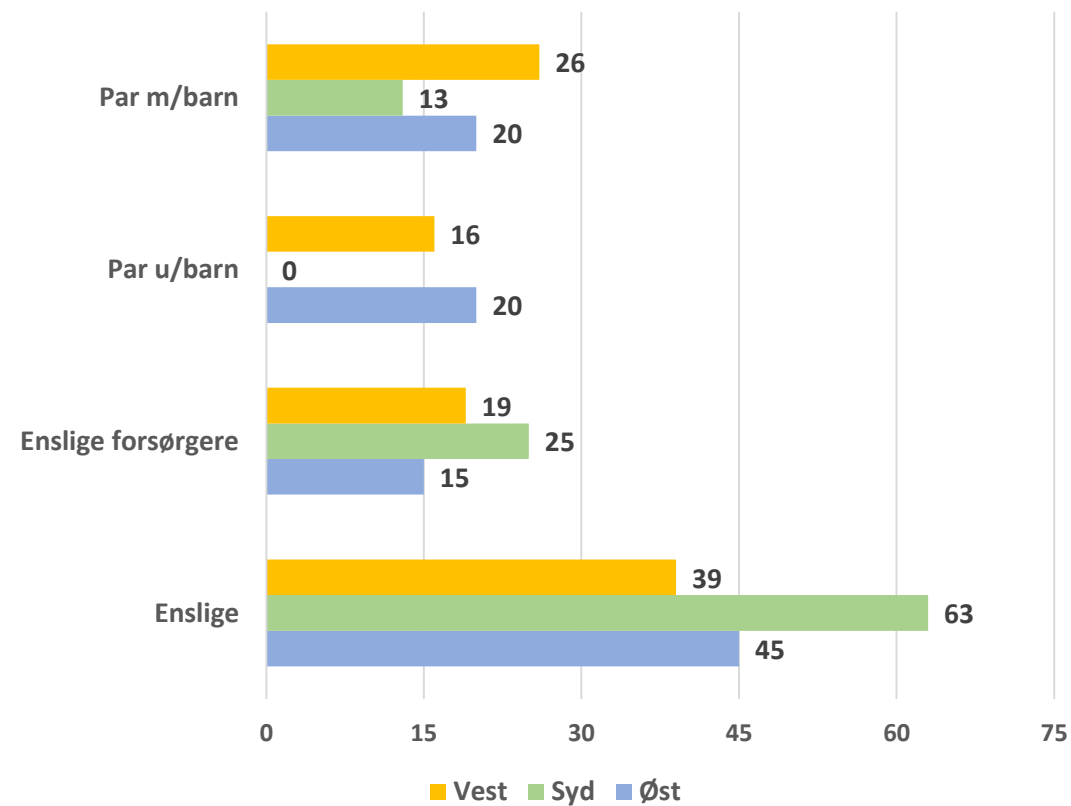
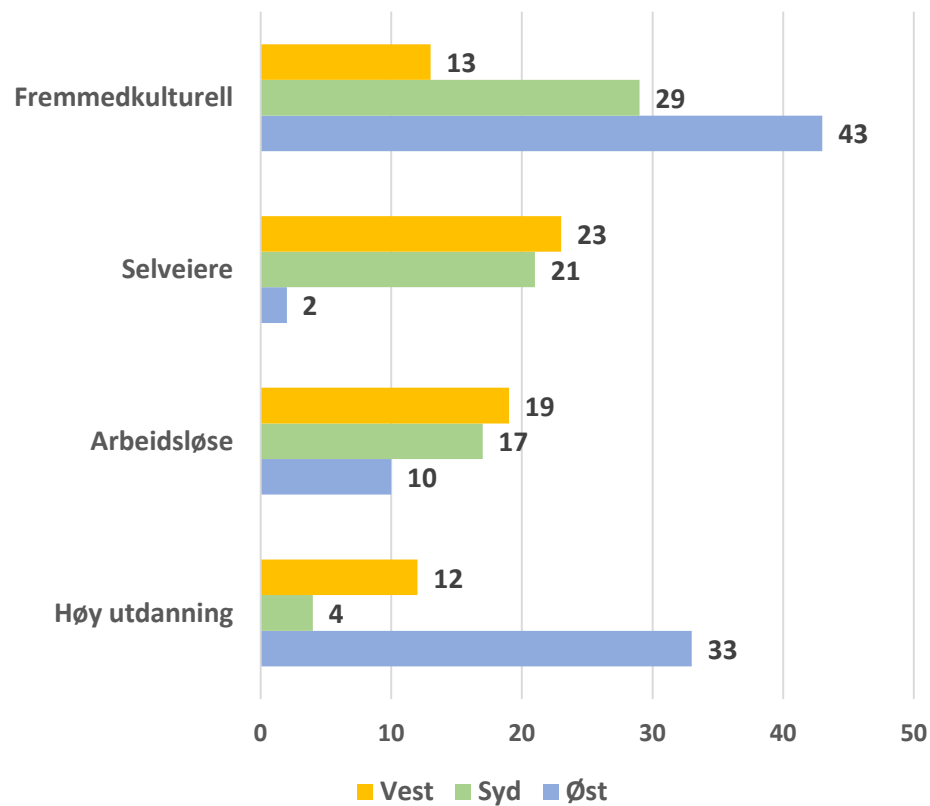
Lik håndtering av loven?

- Antall ordninger pr. 10.000 er ganske lik

Men: svakt grunnlag for å utelukke forskjellsbehandling

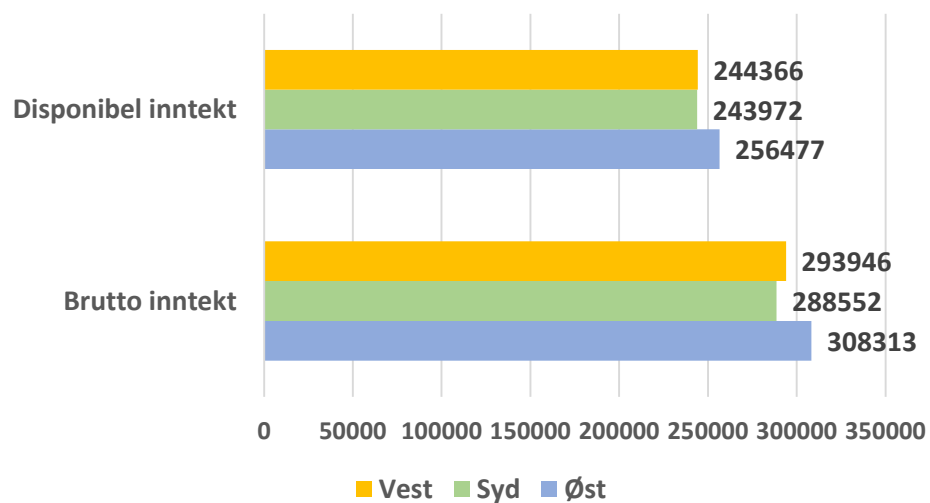
- Siling i mottaket
- Siling i saksbehandlingen

Noen område-effekter

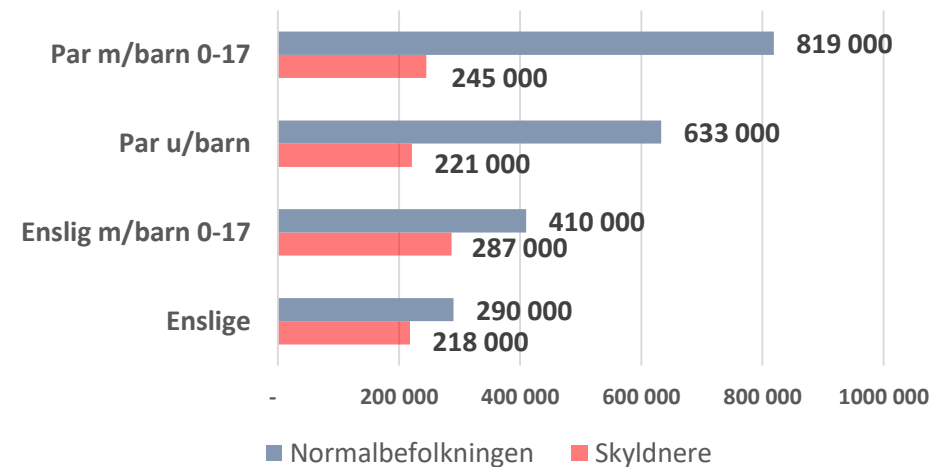

Inntektsfordelinger

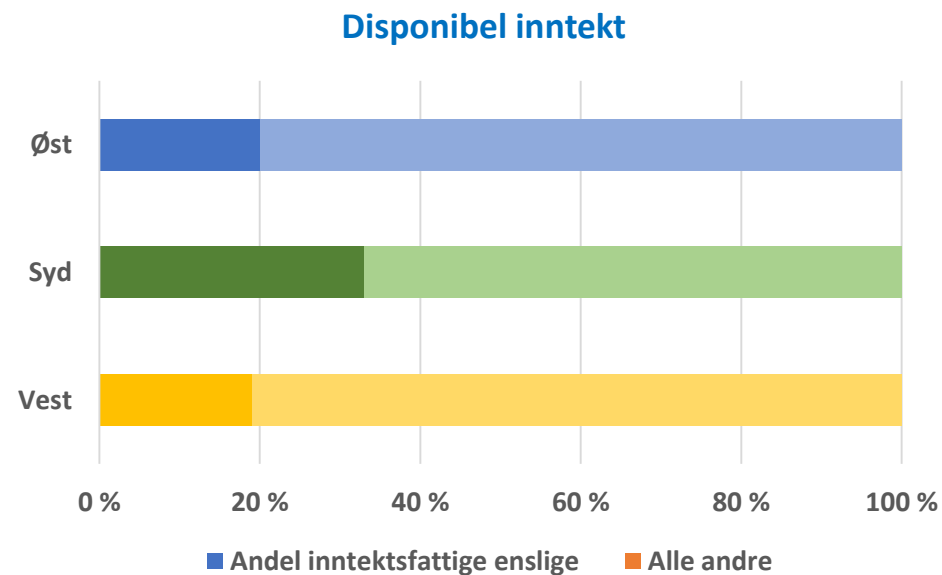
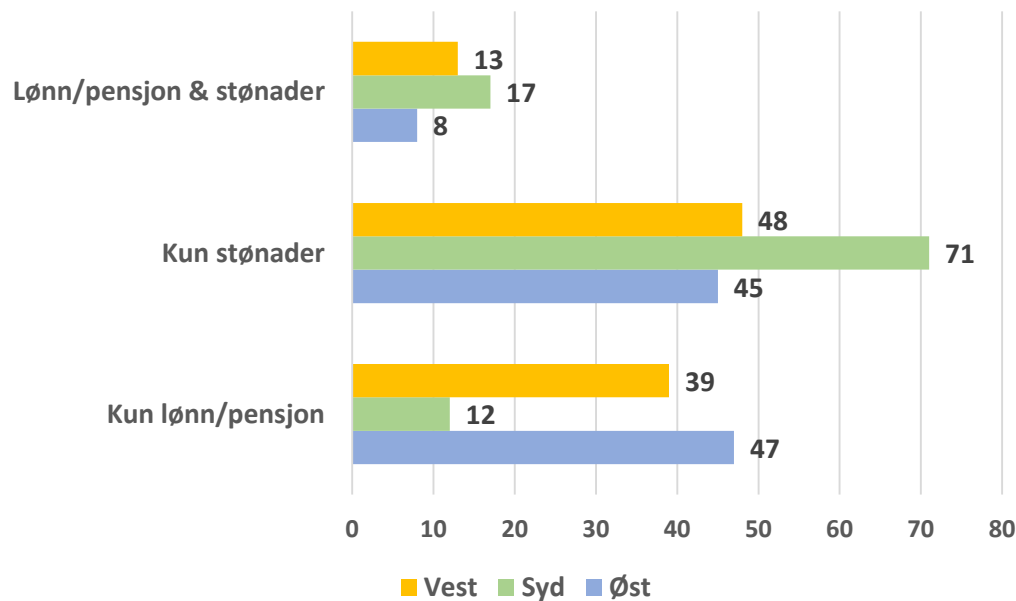
Inntektsmål. Gjennomsnitt

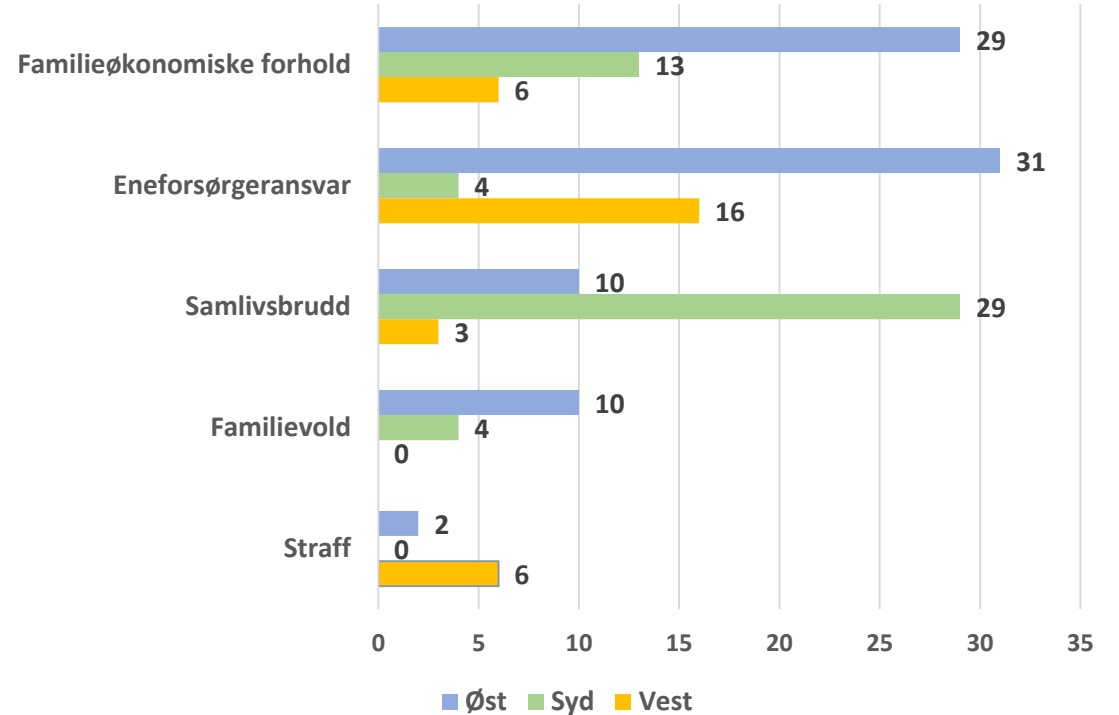
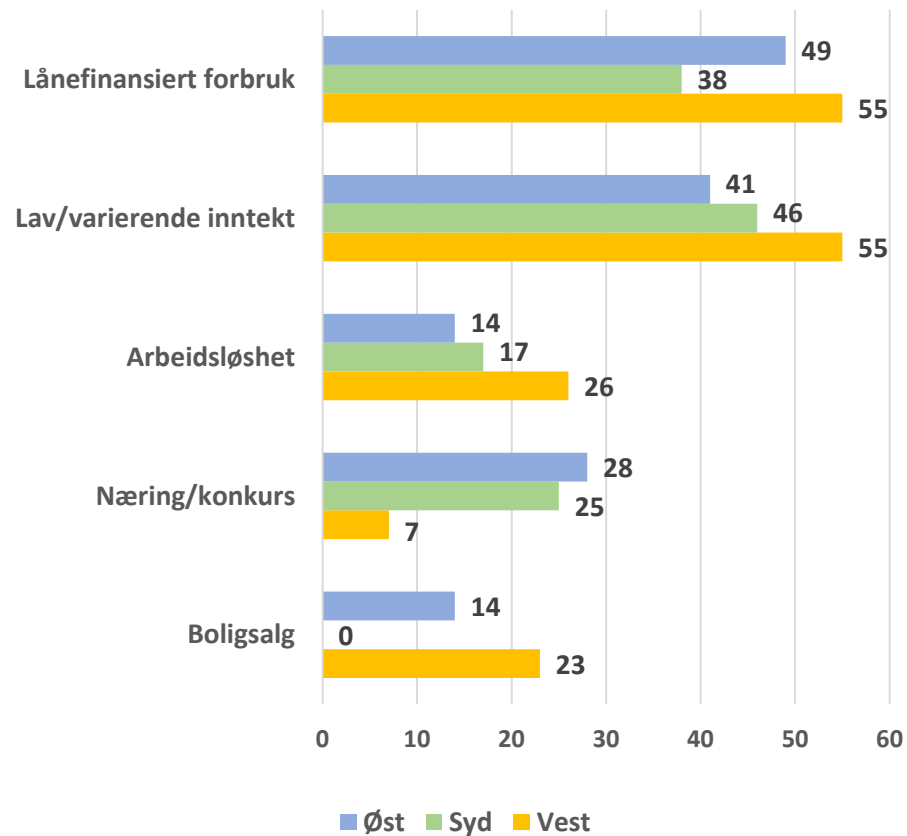
Disp. inntekt (skyldnere, N=106) og inntekt etter skatt (normalbefolkningen, SSB). Median

Inntektens sammensetning (område-effekter)

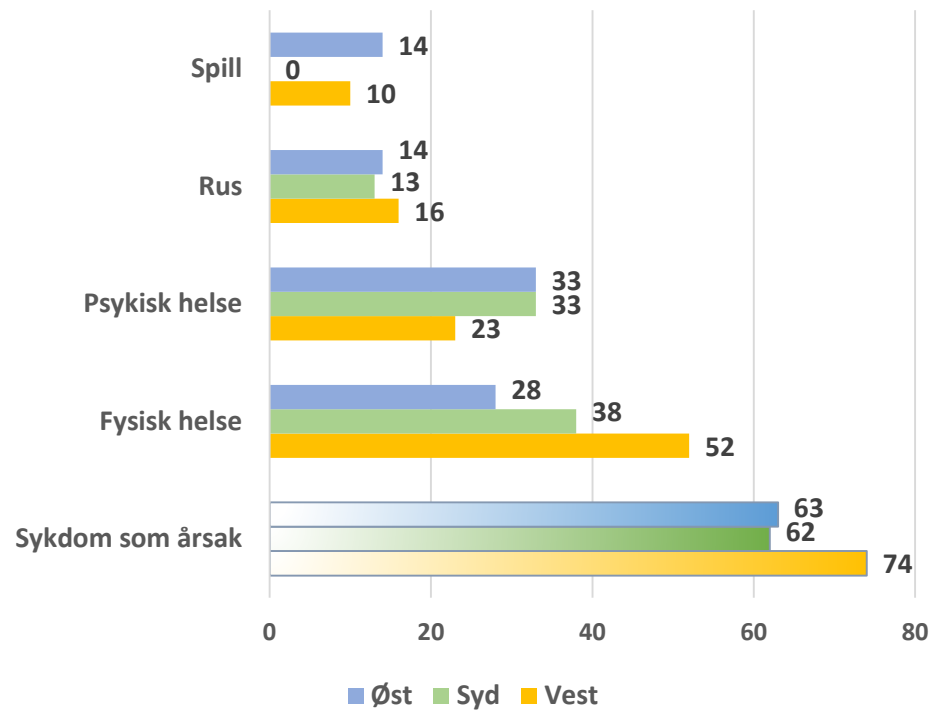

Årsaker (område-effekter)

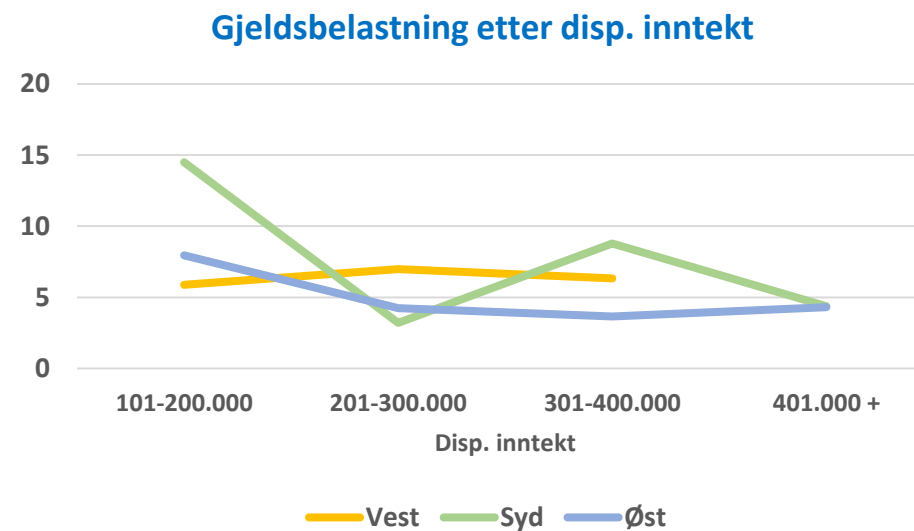
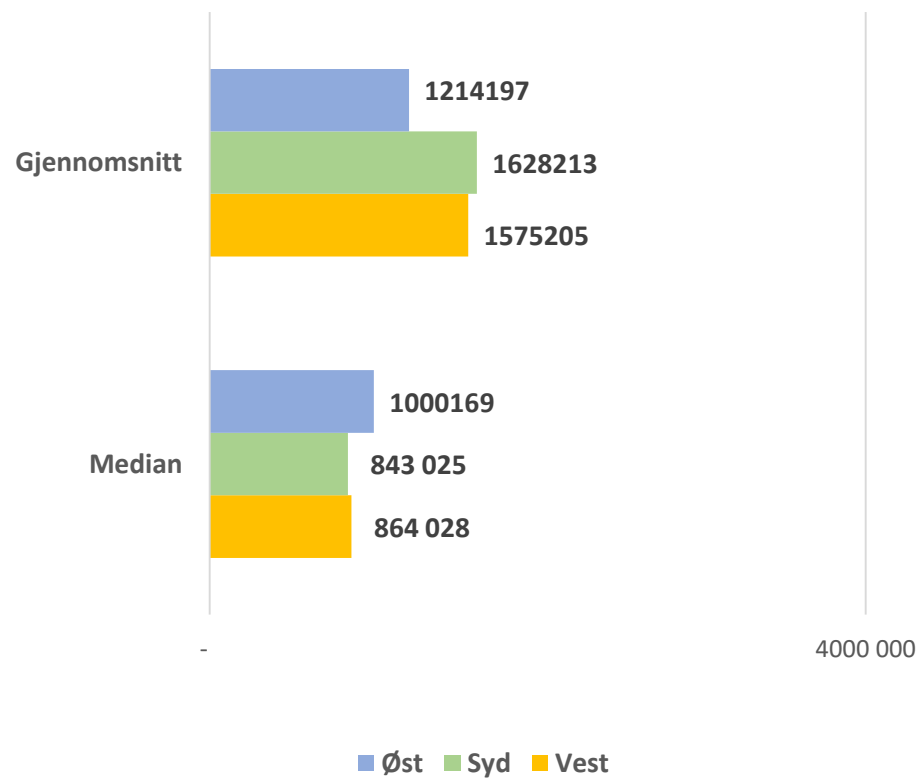

Helse som årsak

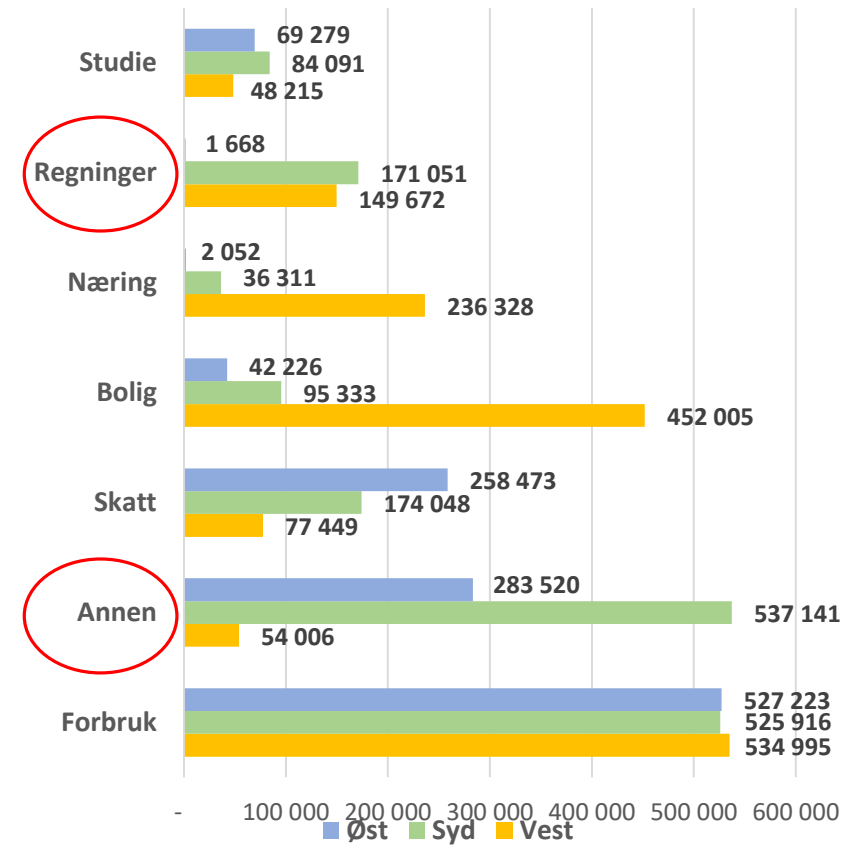
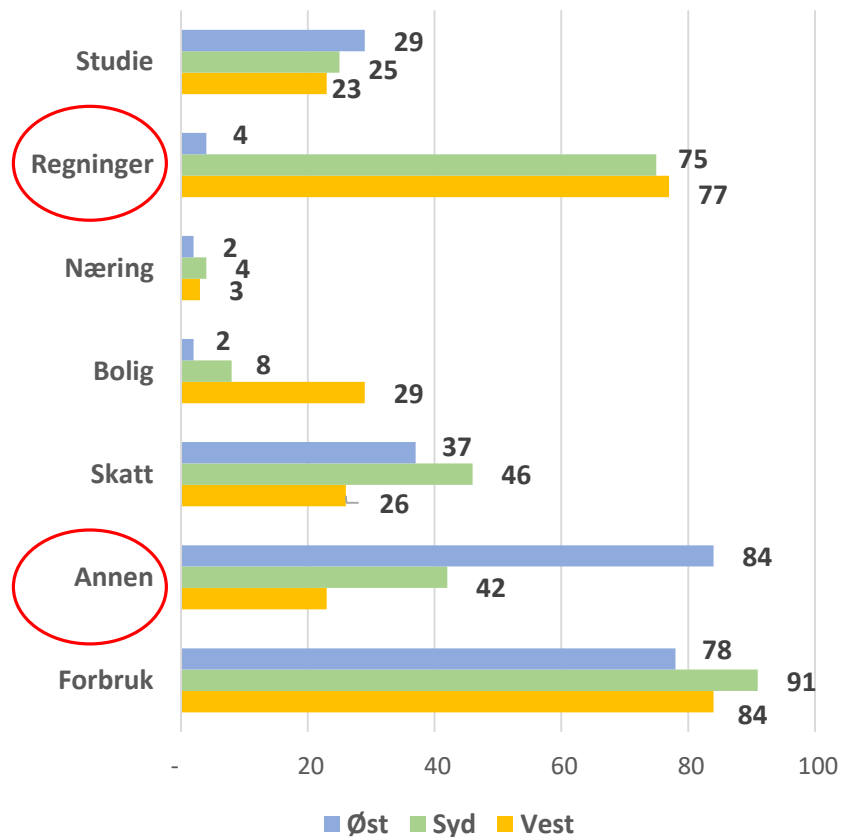

Alle 3 områder:
 $\frac{1}{5}$ er registrert med
2 eller 3 av de fire
helseområdene

Gjeldens størrelse

Gjeldstyper (område-effekter)

Resultatberegningen

	Vest (N=31)	Syd (N=24)	Øst (N=52)	SUM (N=106)
<i>Total gjeld, alle</i>	48.831.355	39.077.112	61.924.047	149.832.514
<i>Andel som skal betale dividende</i>	77%	75%	63%	70%
<i>G.sn. dividendeprosent for de som skal betale</i>	31.1%	28.9%	30.6%	30.4%
<i>Skal tilbakebetales</i>	9.941.704	6.568.674	12.675.489	29.185.867
<i>Tap for kreditorene i forhold til totalgjelden (alle)</i>	38.889.651	32.508.438	49.248.558	120.646.647
Antall inntektsfattige enslige	6	8	10	24
Antall inntektsfattige enslige som skal betale dividende	3	4	5	12

Enslige med lav inntekt: under EU-60%: 221.300 i 2017

Storby-effekter?

Nyeste data fra Oslo: 2011

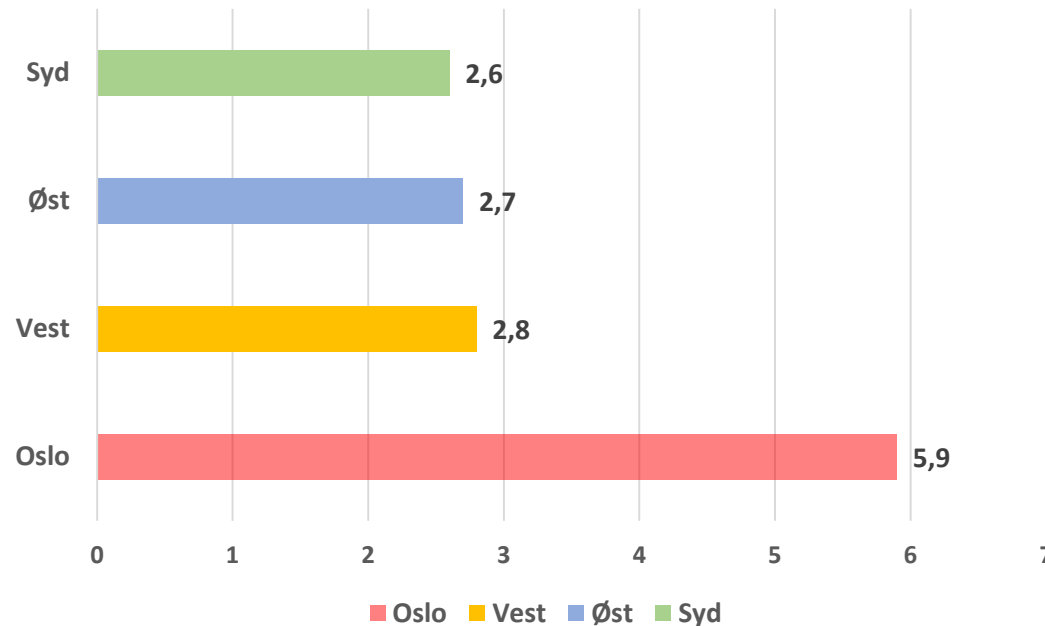
Storby-effekt:

- Markante forskjeller mellom Oslo og de tre områdene

Tidseffekt:

- Utslag som skyldes utviklingen 2011-2017
- Kan forstyrre grunnlaget for å trekke konklusjoner om storby-effekter

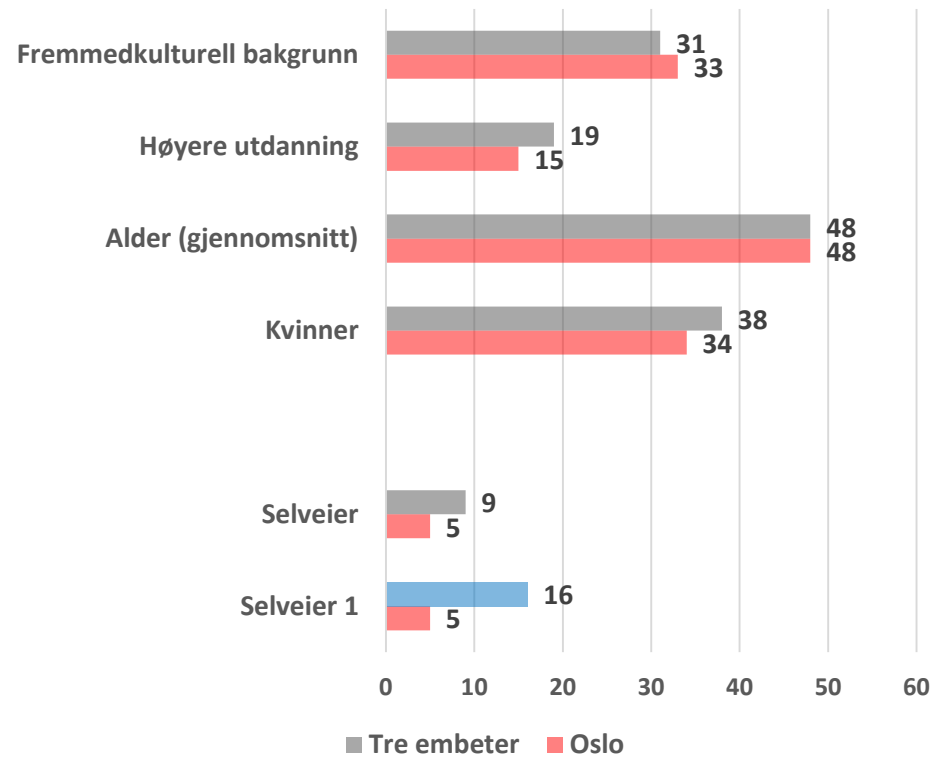
Antall ordninger pr. 10.000 innbyggere (2)

Hovedfunn 2: Noen storby-effekter

- Reflekteres generelt av differanse på mer enn 3 saker pr 10.000 innbyggere
- Denne forskjellen er stor
  - Kan ikke utelukke at Oslo har en annen policy
    - Vet lite om evt. policy-forskjeller
  - Likevel mest sannsynlig med storbyeffekt fordi
    - Forskjellens størrelse
    - Likhetene med utenbys områder langs en rekke andre parametere
    - Breder rekrutteringsbase

Ganske likt (1): Sosiale kjennetegn

Ett unntak:
Andel selveiere i vest/syd
vs. Oslo

Ganske likt (2): Gjeldssituasjonen

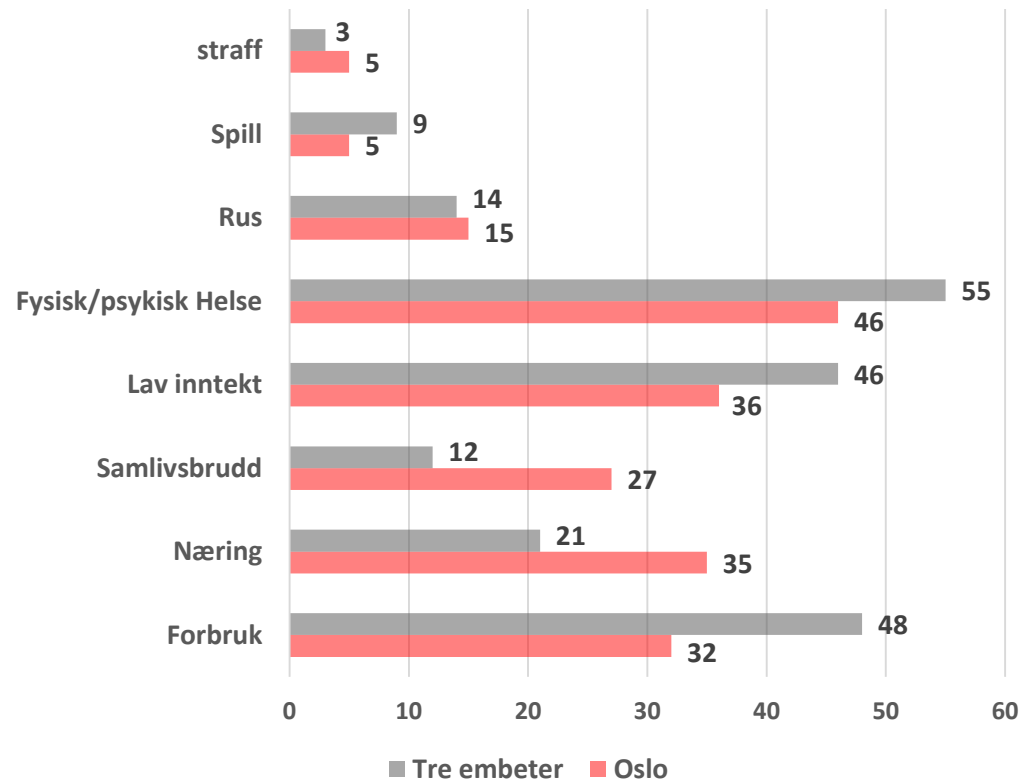
	Oslo	Tre embeter
Total gjeld (gj.snitt)	1 484 492	1 413 514
Total gjeld (median)	916 674	930 123
Gjeldsbelastning (median)	3.2	3.4

2017-kroner

Årsaker til å søke gjeldsordning

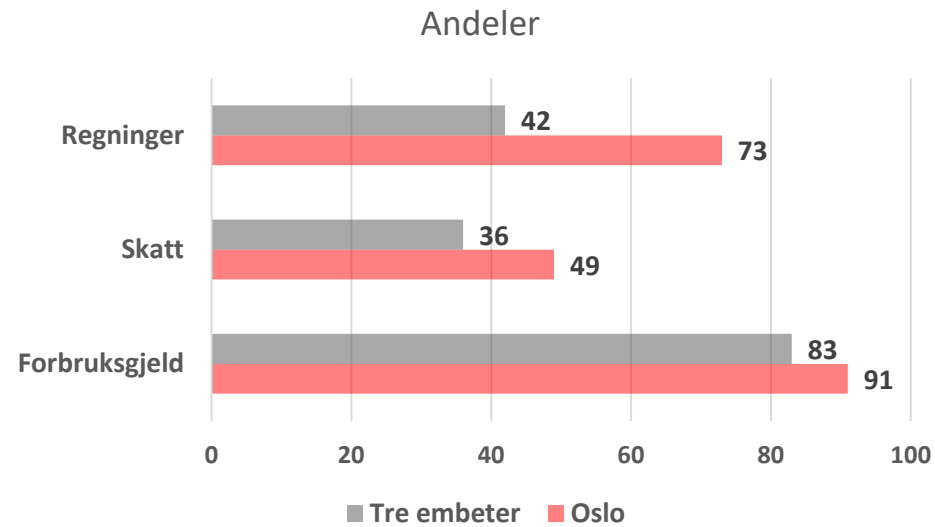

Forbruk, næring og samlivsbrudd: sig p<.05. Alt annet: NS

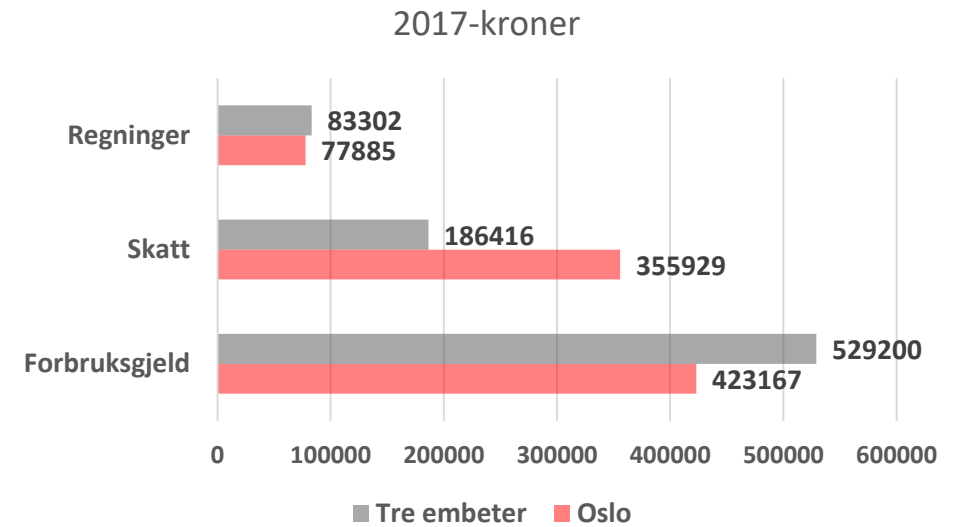
Signifikante forskjeller:
Forbruk
Næring
Samlivsbrudd

Tidseffekt eller storbyeffekt?

Gjeldstyper:

Forbruksgjeld: $p < .10$. Skatt: $p < .06$. Regninger: $p < .001$

Forbruksgjeld: $p < .10$. Skatt: $p < .105$. Regninger: NS

Oppsummering

DE TRE EMBETENE

Øst:

- Flere fremmedkulturelle, høyere utd. og folk med kun lønnsinntekt
- Mer familie-interne årsaker

Syd:

- Flest enslige og inntektsfattige enslige, og flest som lever kun av stønader
- Samlivsbrudd typisk årsak

Vest:

- Flere par
- Boligsalg og sykdom som typiske årsaker

OSLO VS. UTENBYS

Størst antall ordninger pr 10.000 innb.

Færre selveiere

Oftere samlivsbrudd

Oftere næringsrelaterte årsaker

Større andel skattegjeld

Forbruksgjeld:

- Større andel (storbyeffekt?)
- Lavere skyldig beløp (tidseffekt?)

Elefanten i rommet

Silingsprosessen: De som som søker men som ikke får

- Hvem?
- Hvilke situasjoner ekskluderes?
- Behov for andre tiltak?
- Andre typer «gjeldsordninger»?